

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

НАПН України

М. О. Кириченко

2021 р.

ВИСНОВОК

Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України (м. Київ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Докторович Валерії Миколаївни на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» на тему «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної(професійно-технічної) освіти», затверджену на засіданні Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти», протокол № 9 від 20.12.2017 року за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

ВИТЯГ

з протоколу № 1 засідання кафедри менеджменту освіти та права і протоколу кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України щодо розгляду дисертаційного дослідження Докторович Валерії Миколаївни на тему «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» від 11.11.2021 р.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри менеджменту освіти та права, кафедри професійної і вищої освіти: Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, – голова засідання; Купрієвич В.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, – секретар засідання; члени: Муранова Н.П., доктор педагогічних наук, професор; Романова Г.М. – доктор педагогічних наук, професор; Сергеева Л.М. – доктор педагогічних наук, професор; Любченко Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент; Оліфіра Л.М. – кандидат педагогічних наук, доцент; Романов Л.В. – кандидат педагогічних наук; Тарасюк І.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри.

Рецензенти: *Рябова З. В.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту освіти та права; *Рожнова Т.Є.* – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри, директор Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Запрошені: *Андрощук І.М.* – доктор педагогічних наук, професор; *Ануфрієва О.Л.*, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач аспірантури ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України; *Вініченко А.А.* – учена секретар Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат історичних наук; *Драч І.І.* – доктор педагогічних наук, доцент; *Одайський С.І.* – кандидат педагогічних наук; *Махія Т. А.* – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри; *Стойчик Т.І.* – доктор педагогічних наук, доцент кафедри; *Тимошко Г. М.* – доктор педагогічних наук, професор.

Виступили: Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання, яка повідомила, що до розгляду запропоновано дисертаційну роботу Докторович Валерії Миколаївни «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти», виконану під керівництвом Сергєєвої Л. М., доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри професійної і вищої освіти ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Слухали:

Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Докторович Валерії Миколаївни за матеріалами дисертаційного дослідження «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

Тему дослідження «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» затверджено Вченою радою ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (протокол № 9 від 20.12.2017 р.) та погоджено у Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології НАПН України (протокол № 3 від 29.05.2018).

Науковий керівник – Сергєєва Л.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної і вищої освіти ЦПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Дисертанткою було зазначено, що актуальність вибору теми дослідження обумовлена пошуком найбільш оптимальних шляхів вирішення проблеми, висунутих сучасністю. Однак цей пошук носить несистемний характер і ведеться без урахування властивостей, зв'язків і закономірностей розвитку освітніх систем.

Проблема управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О в сучасних соціально-економічних умовах розвитку суспільства є досить актуальною. При наявності багатогранної теоретичної бази підготовки кваліфікованих робітників, достатньої розробленості професійної педагогіки щодо проблеми управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О знайшли свого розвитку не всі теоретичні

висновки доведені до рівня практичного застосування. У науці і практиці накопичений багатий досвід інноваційної діяльності, який створює сприятливі можливості для поглиблення інноваційних процесів в ЗП(ПТ)О і організації у них наукового пошуку.

У виступі зазначено, що в Україні та за кордоном здійснюється потужна діяльність із запровадження інноваційних технологій навчання у професійну освіту. Водночас існує потреба в консолідації зусиль науковців та освітян у розробленні та впровадженні інноваційних технологій професійної освіти і навчання.

Разом з тим дослідження проблеми управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О в умовах входження України у світове освітнє та інформаційне середовище є недостатнім; більшість питань цієї проблематики ще не стали предметом системного, поглибленого аналізу. Увагу науковців зосереджено навколо загальних питань управління вищою освітою, а управління інноваційною діяльністю розглядається лише на рівні закладу загальної середньої освіти.

Дослідниця висвітлює зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначила мету, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження.

У виступі окреслено завдання дослідження: здійснити аналіз наукових джерел та визначити стан теоретичного і практичного досвіду управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; визначити організаційно-педагогічні умови управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити модель та технологію управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; розробити методичні рекомендації з практики управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Дисертанткою обґрунтовано ключову дефініцію дослідження «управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О» як забезпечений вплив суб'єкта управління інноваційною діяльністю на об'єкт, який формує рівень професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників.

Визначено, що основою якісної реалізації інноваційної діяльності в ЗП(ПТ)О має стати створення інфраструктури інноваційної діяльності (технопарки, освітні комплекси багаторівневого типу, освітньо-професійні округи, консорціуми, кластери); удосконалення механізмів бюджетних витрат на підтримку інноваційних процесів у системі професійної освіти України, забезпечення додаткової фінансової та матеріально-технічної підтримки інноваційних ЗП(ПТ)О та наукових установ; розроблення системи податкових та фінансово-кредитних інструментів для залучення державою коштів роботодавців, приватного сектору інвестування у розвиток ЗП(ПТ)О та реалізацію наукової й інноваційної діяльності в освіті; формування та реалізація державних, галузевих, регіональних і місцевих інноваційних програм у сфері професійної освіти, спрямованих на розробку інноваційних освітніх продуктів та їх запровадження з використанням наукового потенціалу науково-дослідних установ Національної академії педагогічних наук України; продовження проведення всеукраїнських, регіональних та місцевих конкурсів серед ЗП(ПТ)О; підтримка творчих здобувачів

освіти, заохочення педагогічних працівників до впровадження у П(ПТ)О інноваційних педагогічних технологій.

У виступі представлено комплекс необхідних та достатніх організаційно-педагогічних умов підвищення ефективності управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ), а саме: організаційно-методичні, організаційно-управлінські, організаційно-економічні; організаційно-психологічні, організаційно-технічні.

Дисертантка представила модель управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти та охарактеризувала основні її складники: цільовий, методологічний, змістовно-процесуальний, критеріально-діагностичний, контрольно-діагностичний.

Виявлено, що цільовий складник концентрує стратегічну мету і завдання дослідження управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; методологічний – відображає вплив освітніх парадигм, принципів і підходів на управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; змістовно-процесуальний блок представлено етапами, формами і методами впровадження моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О для підготовки конкурентоздатних випускників та характеристикою - «дерево цілей» - здійснення управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, що змодельовано на підставі аналізу інноваційного принципу емерджентності та неадитивності для підвищення показників дослідження; критеріально-діагностичний – характеризує чотири критерії оцінювання управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, складники інноваційної компетентності фахівців і рівні готовності фахівців до роботи в інноваційному режимі; контрольно-діагностичний – передбачає виконання завдання, здійснення зворотного зв'язку, необхідного в процесі управління інноваційною діяльністю. У роботі представлено та охарактеризовано функції управління і запропоновано введення нових, зокрема функцій маркетингового блоку.

Висвітлено здійснення експериментальної перевірки ефективності моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О як динамічної, відкритої системи, здатної до подальшого вдосконалення і змін через визначені індикатори: I. Рейтинг закладу серед абітурієнтів; II. Освітній процес та рівень надання освітніх послуг; III. Рівень педагогічної творчості; IV. Рівень співпраці з роботодавцями; V. Рівень управлінської діяльності керівників структурних підрозділів ЗП(ПТ)О.

За допомогою кваліметричних і статистичних методів розрахунку педагогічних досліджень підтверджено позитивну динаміку розвитку ЗП(ПТ)О у напрямках вступної кампанії, освітнього процесу, працевлаштування, педагогічної творчості, готовності до змін, співпраці з роботодавцями та прийнятті управлінських рішень як наслідок впровадження авторської моделі.

Діагностика ефективності управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О здійснювалася шляхом порівняння отриманих результатів у 2017 та 2019 рр. К ефективності дорівнює 1,4.

З метою перевірки статистичних гіпотез було використано критерій Пірсона. За результатами $\chi^2_{\text{емп}}$ більше $\chi^2_{\text{кр}}$. Відповідно до правил прийняття рішень нульова гіпотеза H_0 відхилялася на користь альтернативної H_1 .

За допомогою методу «аналізу ієрархій» (за Т. Сааті) визначено домінуючий критерій готовності педагогічних працівників до інноваційної роботи. За результатами розрахунків перший елемент результуючого вектора пріоритетніший за другий, другий – за третій тощо

У взаємодії ЗП(ПТ)О та соціальних партнерів визначено: напрям та вимоги до змісту професійної підготовки, а також сукупність умов, необхідних для ефективного управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О. Стратегічною формою співпраці визначено впровадження елементів дуальної форми навчання. В авторських методичних рекомендаціях «Інноваційні засади впровадження елементів дуальної форми професійного навчання у підготовку кваліфікованих робітників» роз'яснено алгоритм і планування процесу впровадження елементів дуального навчання у ЗП(ПТ)О, взаємодія з підприємствами на підставі критеріїв відбору підприємств для спільної підготовки робітничих кадрів, надається інструментарій щодо здійснення контролю за вищезазначеною формою навчання.

Наведені дані формуючого етапу експерименту переконливо показують, що управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О при впровадженні комплексу вищезазначених організаційно-педагогічних умов призводить до значного підвищення якості П(ПТ)О, рівня знань здобувачів освіти: їхнього інтелектуального зростання, рівня освіченості, зростання потенційних можливостей підвищення рівня професійної компетентності.

Дані проведеного експерименту відображають зростання участі педагогічних працівників в інноваційній діяльності. Таким чином, аналіз результатів формуючого етапу експерименту показує ефективність системи управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, реалізація якої призвела до підвищення якості професійної майстерності педагогічних працівників та готовності до інноваційних змін.

Дисертантка представила методичні рекомендації «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти», що є методичними основами управління інноваційною діяльністю у ЗП(ПТ)О і розкривають його актуальний контекст; аналізуються зміст та особливості інновацій у П(ПТ)О, надається практичний матеріал у вигляді алгоритму планування, структурування та здійснення контролю за інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, розподілу функціональних обов'язків між адміністрацією в управлінні інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, аналізу нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності, вітчизняного та зарубіжного досвіду упровадження інновацій, характеристики структурних компонентів готовності педагогічних працівників до інноваційної роботи, організаційно-педагогічних умов забезпечення інноваційної діяльності, представлено модель управління інноваційною діяльністю та охарактеризовано технологію її запровадження, надається практичний матеріал у вигляді експертної карти оцінювання

ефективності інноваційної методичної роботи в ЗП(ПТ)О, критеріїв оцінювання об'єктів інновацій, експертного листа оцінювання методичної компетентності педагогів інноваційного ЗП(ПТ)О.

Поставлені запитання та відповіді здобувача:

Любченко Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент:

- Охарактеризуйте функції управління інноваційною діяльністю у ЗП(ПТ)О.

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Виходячи з класифікації функцій управління, запропонованою Л.Даниленко, де проводиться чіткий зв'язок між зміною функцій і тенденцією оновлення управлінської діяльності керівника ЗП(ПТ)О, процес оновлення називають модернізацією, а функції – модернізованими. Порівняння функцій управління в українській і зарубіжній науці дозволяє визначити новий функціональний склад з урахуванням сучасних умов: інформаційно-аналітична, моделювально-цільова, планово-прогностична, організаційно-структурна, контрольно-діагностична та коригувально-моделювальна. Спираючись на цю систему функцій і розглядаючи її з позицій управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О, вважаємо за необхідне доповнити її відповідно до ідей Л.Даниленко менеджерською функцією, тобто функцією активізації адміністративно-викладацького складу на вирішення конкретних завдань управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О. Ця функція, на наш погляд, «центрує» всі інші і є «двигуном» всієї інноваційної діяльності ЗП(ПТ)О. Активізація адміністративно-викладацького складу на вирішення конкретних завдань УІД в П(ПТ)О.

Оліфіра Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент:

- Що саме Ви вкладаєте в зміст організаційно-педагогічних умов управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Зміст організаційно-економічні умови ми представляємо через створення сприятливих умов залучення позабюджетних коштів у ЗП(ПТ)О; розвиток договірних відносин між ЗП(ПТ)О та установами різних організаційно-правових форм, спрямованих на розширення підготовки кадрів на замовлення юридичних осіб з оплатою вартості навчання; формування системи маркетингу освітніх послуг та потреб у фахівців із П(ПТ)О; збільшення джерел фінансування, залучення позабюджетних джерел фінансування. Організаційно-управлінські умови – це структура управління, що пов'язана з метою, функціями, процесом та механізмом функціонування членів адміністрації. Саме тому необхідно уважно підходити до принципів та методів формування, вибору типу чи комбінації видів структур управління. Організаційно-методичні умови, за яких зміст освіти підвищить професійну мобільність випускника – його здатність та готовність до зміни трудової діяльності у зв'язку зі зміною життєвих обставин. Організаційно-психологічні умови – це ефективність і якість дій управлінської системи суб'єкта щодо реалізації мети, завдань та функцій управління залежить не тільки від правильного визначення орієнтирів, змісту та

організації управління, але й від наявності ефективних і оптимально поєднаних методів, засобів управління. Психолого-педагогічна умова дозволяє підвищити ефективність управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О – створення позитивної мотивації в усіх учасників освітнього процесу через педагогічне стимулювання, підвищення професійно-управлінської компетентності. Організаційно-технічні умови – створення сучасної навчально-матеріальної бази, забезпечення освітнього супроводу новітніми засобами навчання, якісний доступ до мережі Інтернет, цифровізація змісту освітніх компонентів.

Тимошко Г. М., доктор педагогічних наук, професор:

- Назвіть, будь ласка, характеристики ЗП(ПТ)О, які визначили його інноваційним?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. ЗП(ПТ)О вважається інноваційним, якщо на його базі проводяться експерименти на всеукраїнському та регіональному рівні закладу, активне провадження проєктної діяльності, участь у міжнародних проєктах, а також 100% виконання регіонального замовлення та працевлаштування здобувачів освіти.

Махinya Т. А., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри.

- Які саме критерії оцінювання управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О Ви представляєте у своїй моделі?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Орієнтовні критерії ефективності управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О представлено в критеріально-діагностичному блоці, а саме: рівень забезпечення обов'язкових умов управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; рівень можливості здійснення управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; рівень результативності здійснення управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; рівень управлінської, фінансово-господарської та комерційно-виробничої діяльності в управлінні інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, які визначено виходячи з нормативно-правової бази, зокрема наказу МОН від 17.06.2013 №772 «Про затвердження орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів».

Романов Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри:

- Скажіть, будь ласка, на яких принципах ґрунтується маркетинговий блок управління інноваційною діяльністю?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Маркетинговий блок ґрунтується на принципах емерджентності, інноваційного менеджменту і консалтингу та використанні сучасних освітніх педагогічних технологій. Заступник директора ЗП(ПТ)О з навчально-виробничої роботи очолює новостворену маркетингову службу. Він здійснює постійну взаємодію з керівниками кадрових служб промислових підприємств і організацій міста, керівниками служби зайнятості із соціальних і виробничих питань у частині організації всіх видів практики здобувачів освіти, закріплення їх на виробництві та подальшого працевлаштування. Результатом цієї інноваційної діяльності стало зниження чисельності непрацевлаштованих

випускників. Конкретні зміни, які винесено в організаційну структуру управління, проявилися, зокрема, у громадських органах (рад, комісій) і інших колегіальних органах управління.

Стойчик Т.І., доктор педагогічних наук, доцент кафедри:

- Скажіть, будь ласка, яка доцільність створення на базі ЗП(ПТ)О центрів кар'єри?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Центри кар'єри є інноваційною складовою побудови життєвої траєкторії випускника ЗП(ПТ)О, так як допомагають йому швидше знайти перше робоче місце. На часі є створення соціального сайту щодо працевлаштування, який би об'єднав роботодавців і випускників ЗП(ПТ)О щодо відбору підприємствами, установами, організаціями за анкетними даними необхідних собі працівників.

Одайський С.І., кандидат педагогічних наук:

- Які підходи управління освітньою діяльністю стали підґрунтям Вашого дослідження?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. У дослідженні ми використовували синергетичний підхід, системний, акмеологічний, програмно-цільовий. Отже, синергетичний – потребує рішуче відмовитися від функціонально режимних спрямувань традиційної педагогіки. Тільки в такому середовищі відкривається можливість саморозвитку педагогічного працівника, що допомагає здобувачам освіти розвивати себе. Системний підхід – це загальнонауковий метод аналізу всіх факторів, що впливають на досліджуване педагогічне явище, яке необхідно враховувати перед прийняттям того чи іншого рішення. Акмеологічний підхід орієнтує наше дослідження на пошук засобів забезпечення системою професійної підготовки досягнення педагогічними працівниками найвищих показників в особистісно-соціальному розвитку, професійній діяльності й педагогічній творчості. Програмно-цільовий підхід включає декілька етапів: визначення місії, формулювання глобальної мети, декомпозиція глобальної мети на підцілі, прийняття рішення та його виконання, вимірювання здобутків. Відомо, що мета – це передбачуваний результат. Вона поділяється на підцілі та завдання, які відповідають вимогам конкретності та вимірюваності. Цілі конкретизуються у часі на короткострокові середньострокові і довгострокові. Цілі мають бути досяжними, щоб сприяти підвищенню ефективності ЗП(ПТ)О, а також взаємно підтримуючими, тобто дії, що сприяють досягненню однієї мети, не повинні заважати досягненню інших цілей.

Купрієвич В.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри:

- Яким чином було використано метод математичної статистики Сааті у Вашому дослідженні?

Відповідь на запитання:

- Дякую за запитання. Метод аналізу ієрархій Т. Сааті – універсальний інструмент арсеналу системного аналізу. Результативність роботи ЗП(ПТ)О багато в чому залежить від компетентності його співробітників, їх здатності до систематичного та постійного професійного зростання. Основний метод, який ми використовували при цьому – це метод експертної оцінки. Як експерти виступали 11 заступників директорів

ЗП(ПТ)О України, які проходили курси підвищення кваліфікації в ЦІПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Під час відбору враховувалося стаж роботи, кваліфікаційні категорії заступників та участь ЗП(ПТ)О в інноваційних проєктах, експериментах всеукраїнського та регіонального рівнів. З метою встановлення показників професійної компетентності педагогічних працівників до роботи з інноваціями, які найбільше впливають на ефективність управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О за результатами опитування керівників ЗП(ПТ)О, було застосовано метод попарних порівнянь. Експертам було представлено п'ять складових готовності до інноваційної роботи педагогічних кадрів, які необхідно було визначити як домінантними: професійно-педагогічний, інформаційно-пошуковий, регулятивно-комунікативний, когнітивний, конструктивно-проєктний.

За даними матриці попарних порівнянь критеріїв A та визначення її нормованого власного вектора A , маємо такі висновки. За результатами опитування критерії визначено наступним чином: конструктивно-проєктний, інформаційно-пошуковий, когнітивний, регулятивно-комунікативний, професійно-педагогічний. За результатами розрахунків λ_{max} рівень узгодженості прийнятний.

Рябова З. В., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання:

- Слово надається науковому керівнику Сергєєвій Л. М., доктору педагогічних наук, професору.

Сергєєва Л. М., доктор педагогічних наук, професор, науковий керівник аспіранта:

Докторович Валерія Миколаївна розпочала дослідження наукової теми «Управління інноваційною діяльністю в закладі професійної (професійно-технічної) освіти» у 2017 році. До вибору теми вона підійшла свідомо, на підставі аналізу наукової літератури, з урахуванням проблем сучасного стану управління інноваційною діяльністю у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

За період здійснення наукових пошуків Валерія Миколаївна чітко планувала свою роботу, дотримувалась запланованих термінів виконання.

У її роботі притаманна якість виконання завдань та системність у дослідженнях. Вона має гарні організаторські здібності, розвинуте мислення, а продовження освіти в галузі управління уможливила глибоке дослідження наукової проблеми, розвиток логічного викладу матеріалу, побудови змісту наукових праць, в тому числі логіки і структури дисертації.

Валерію Миколаївну знаю з 2016 року, коли вона працювала методистом у Навчально-методичному центрі професійно-технічної освіти у Сумській області. Вона працювала над розробкою та впровадженням експериментів регіонального рівня у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Сумської області.

У 2017 року вступила до аспірантури ДЗВО «Університет менеджменту освіти» і розпочала наукові пошуки за темою дослідження «Упровадження інноваційної діяльності в закладі професійної (професійно-технічної) освіти».

На сьогодні Валерія Миколаївна Докторович вже третій рік працює на посаді заступника директора з навчально-виробничої роботи ДПНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну». Стаж з методичної в поєднанні з керівною роботою дає їй змогу отримувати цікаві й актуальні наукові результати, затребувані в педагогічних колективах закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Вона працездатна, цілеспрямована, наполеглива, вимоглива до себе, для неї характерний творчий пошук та прагнення до удосконалення.

Валерія Миколаївна завжди користується повагою і авторитетом у своїх колег, має сформовані організаторські здібності, що проявилось в організації і проведенні науково-масових заходів. Постійно працює над розвитком своєї педагогічної майстерності, практикуючи викладання навчальних предметів «Охорона праці» та «Психологія поведінки та взаємовідносин».

Завжди ініціативна, енергійна та активна особистість з високо розвиненими творчими здібностями, зі сформованою дослідницькою компетентністю, що дало їй змогу виконати велику дослідницьку роботу.

Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено у 19 працях, із них – всі одноосібні, 3 праці опубліковано у наукових фахових виданнях України, що входять до категорії «Б», 1 – стаття у міжнародному фаховому виданні, 1 – у міжнародному виданні; 12 публікацій за результатами участі – у наукових масових заходах, 2 – методичні рекомендації.

Робота перевірена за допомогою автоматизованої системи, яка підтвердила відсутність академічного плагіату.

Підтверджую, що дисертація Докторович В.М. на тему «Управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О» є самостійним теоретично і науково обґрунтованим дослідженням актуальної проблеми сучасної педагогічної науки і практики, відповідає п.10 вимог Постанови КМ від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», а її автор заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії, у чому прошу Вашої підтримки.

Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання:

- Шановні присутні, є ще запитання? Немає. Зачитаю свою рецензію на роботу дисертантки.

Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, рецензент.

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлено пролонгованими викликами, зокрема це: постійні зміни в соціально-економічному житті суспільства, обґрунтована закономірність входження системи освіти України до світового освітнього середовища, поява принципово нової ситуації в

усіх соціальних сферах, у тому числі й у системі професійної освіти. Актуальнішим викликом в умовах сьогодення є необхідність в адаптації професійних стандартів до європейських вимог.

Ми цілком погоджуємося з авторкою, що система професійної (професійно-технічної) освіти як система підготовки кваліфікованих робітників повинна бути мобільною й має швидко реагувати на всі зміни в житті суспільства й відповідати на виклики шляхом задоволення потреб і запитів як державного сектору економіки, приватного бізнесу, так і особистості. Зазначене обґрунтовує доцільність вирішення поставлених завдань шляхом ініціювання інноваційних процесів у регіональному освітньому просторі та управління ними. В. М. Докторович підсилює вищезазначене тим, що розглядає інноваційний компонент як провідний аспект в управлінні професійною (професійно-технічною) освітою в регіоні. Авторка обґрунтовує це тим, що він формує підстави для впровадження якісних змін, внесення коректив у функціонування та розвиток закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Ми цілком підтримуємо точку зору авторки, яка, спираючись на нормативні документи, зазначає, що актуальність структуризації інноваційної діяльності та розробки моделі управління нею обумовлена потребами інтенсифікації освітніх реформ у регіоні; оновленням класичного змісту контролю як управлінської функції; необхідністю об'єктивної експертної інформації для прийняття своєчасних і дієвих рішень, спрямованих на підвищення якості освітнього процесу, у зв'язку з тим, що регіональний ринок праці потребує освіченого, самодостатнього, конкурентоздатного фахівця.

Аналізуючи стан інноваційної активності закладів системи професійної (професійно-технічної) освіти, В. М. Докторович обґрунтовує необхідність пошуку найбільш оптимальних шляхів вирішення вищезазначених питань. Водночас авторка стверджує, що цей пошук носить несистемний характер і ведеться без урахування властивостей, зв'язків і закономірностей розвитку освітніх систем. Крім того, й ми погоджуємося із думкою авторки, що значну увагу науковців зосереджено навколо загальних питань управління освітою, а управління інноваційною діяльністю розглядається лише на рівні закладу загальної середньої освіти.

Нам імпонує, що авторка, аналізуючи сучасний стан окресленого питання, звертається до таких, на наш погляд, важливих аспектів, як: теорія та методика управління професійною (професійно-технічною) освітою, теоретико-методологічних засад неперервної професійної освіти, застосування сучасних педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців, підвищення ефективності професійної підготовки робітників у зв'язку зі безперервно зростаючими вимогами виробництва, інноваційних методів і форм підготовки керівних і педагогічних кадрів у системі післядипломної освіти та ін. Такий підхід до теоретичного обґрунтування стану досліджуваного питання є підставою для висновку про ґрунтовність проведеного дослідження.

Аналіз наукових джерел саме за такою схемою вивчення дозволив авторці виокремити низку суперечностей, які підтвердили, що процес управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти не став предметом окремого цілісного наукового обґрунтування, що і зумовило вибір теми дослідження. Саме виокремлені суперечності й підкреслюють актуальність проведеного дослідження.

Таким чином, актуальність дослідження не викликає сумнівів, тобто тема дисертаційного дослідження В. М. Докторович є актуальною і своєчасною.

Дисертаційне дослідження має зв'язок з науковими програмами, планами, темами, воно виконано відповідно до плану наукових досліджень Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України за темою «Науково-методичні засади підвищення ефективності державно-громадського управління неперервною освітою в умовах суспільних трансформацій в Україні» (державний реєстраційний номер ДР 0116U007183). Тему дослідження затверджено Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (протокол від 30.11.2017) та погоджено у Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології НАПН України (протокол № 3 від 29.05.2018)..

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У дисертаційному дослідженні В. М. Докторович визначено науковий апарат: сформульовано мету, яка знайшла декомпозицію у семи завданнях, виділено об'єкт, предмет дослідження. На наш погляд, підбір загальнонаукових методів дослідження є достатнім.

Аналізуючи зміст дисертаційного дослідження, можна зробити висновок, що достовірність отриманих результатів та висновки, які сформульовані у дисертації, й положення, що виносяться на захист, підтверджено результатами експериментальної перевірки. Авторкою проведено достатню апробацію результатів дослідження на міжнародних науково-практичних конференціях, всеукраїнських науково-практичних, методичних семінарах.

Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено у 19 працях, із них всі – одноосібні; 3 праці опубліковано у наукових фахових виданнях України, що входять до категорії «Б»; 1 стаття – у міжнародному фаховому виданні, 1 – у міжнародному виданні; 12 публікацій – за результатами участі – у наукових масових заходах та 2 методичних рекомендації. Зазначене вказує на достатню повноту викладення основних результатів дослідження в опублікованих працях здобувачки.

Акцентуємо на успішному впровадженні результатів дослідження. Отримані наукові продукти успішно впроваджуються у практику діяльності 11 закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Зазначений процес засвідчується відповідними довідками.

Рецензоване дисертаційне дослідження В. М. Докторович є класичним за структурою. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків до

кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел. Дослідження містить таблиці, рисунки, додатки. Особливо необхідно *відмітити додатки* до дисертаційного дослідження. Їх кількість та змістове наповнення, яке включає авторські наробітки та узагальнення вражає.

Підкреслимо, що розділи рецензованої дисертації у повній мірі описують результати наукових пошуків авторки й розкривають зміст розв'язання виділених на початку дослідження завдань.

Наукова новизна та достовірність одержаних результатів дисертаційного дослідження. До найголовніших наукових результатів, що отримано дисертанткою особисто, можна віднести те, що уперше обґрунтовано та апробовано модель та технологію управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти, представлено характеристику функцій управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти на різних стадіях життєвого циклу інновацій, виходячи із стратегії розвитку і стратегії управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Крім того, підкреслимо, що здійснено уточнення ключових дефініцій дослідження, та акцентуємо, що серед важливіших отриманих результатів дослідження авторкою визначено організаційно-педагогічні умови управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти, критерії ефективності та напрями управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Значення отриманих результатів для науки і практичного їх використання.

Отримані наукові продукти та результати дисертаційного дослідження мають наукову і практичну цінність. Необхідно підкреслити, що наукові здобутки дисертантки, зокрема ті, що були зазначені вище, дали змогу авторці розробити, у першу чергу, модель управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Модель була теоретично обґрунтована та адаптована до практики шляхом розробки технології її впровадження. Необхідно підкреслити повноту структурних компонентів моделі, їх цілісність та взаємозв'язок. Також заслуговують на схвалення розроблені В. М. Докторович такі схеми та алгоритми: «Розподіл забезпечення потреб ЗП(ПТ)О відповідно до мети УІД» (рис. 2.5 у дисертації); «Введення нових функцій управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» (рис. 2.6 у дисертації); «Модель організаційної структури системи управління закладу професійної (професійно-технічної) освіти» (рис. 2.7 у дисертації); «Мотиваційна колективна модель» (рис. 2.9 у дисертації); «Дерево цілей управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» (рис. 2.11 у дисертації) та ін.

Підкреслимо, що заслуговує на схвалення розроблення й упровадження у практику діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти методичних рекомендацій «Інноваційні засади впровадження елементів дуальної форми професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти». Нам імпонують представлені в зазначених рекомендаціях наробітки авторки, а саме: алгоритм організації, критерії відбору підприємств для реалізації проведення підготовки з дуальної форми навчання; умови та вимоги до ресурсного забезпечення проведення навчання з елементами дуального навчання; здійснення контролю за впровадженням елементів дуальної форми навчання у навчально-виробничий процес та ін.

Аналізуючи роботу, підкреслимо, що нам імпонує моделювання, здійснене авторкою, внаслідок якого В. М. Докторович змодельовала «Модель управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти». Як ґрунтовне надбання необхідно відмітити виокремлення структури та описання сутності як самої моделі, так і технології її використання на практиці (рис. 2.10 у додатках).

Окремого розгляду заслуговує описання, організація й проведення експериментальної перевірки. Експериментальна робота базувалась на теоретичних положеннях організації педагогічних досліджень, висвітлених у працях вітчизняних і зарубіжних науковців.

До проведення експериментальної перевірки було залучено 11 закладів професійної (професійно-технічної) освіти; 165 абітурієнтів, 238 здобувачів освіти, 78 роботодавців, 248 педагогічних працівників, 234 випускників, 54 керівних кадрів закладів професійної (професійно-технічної) освіти із семи регіонів України (Дніпропетровської, Київської, Одеської, Сумської, Чернівецької, Чернігівської областей) та міста Києва.

Необхідно підкреслити, що авторкою було ретельно продумано проведення експериментальної перевірки та підібрано відповідний методичний інструментарій. Заслуговує на схвалення перевірка однорідності вибірки вхідних і вихідних даних, порівняння у контрольних та експериментальних групах, визначення відмінностей у результатах шляхом проведення статистичного тестування. Важливими є і використання експертного оцінювання, застосування методу «аналізу ієрархій» (MAI) та ін.

Ґрунтовність організації та проведення експериментальної перевірки не викликає сумнівів. Акцентуємо, що результати дослідження описані ґрунтовно, їх достовірність визначено з використанням критерію Пірсона χ^2 . Зазначене підкреслює ефективність, дієвість та результативність розробленої авторкою моделі та технології її використання на практиці.

Отже, відповідність дисертаційного дослідження чинним вимогам не викликає сумнівів. Акцентуємо, що під час оцінки змісту і завершеності роботи можна зробити висновок, що стан розв'язання окремої проблеми та описання отриманих результатів відповідає чинним вимогам до написання дисертацій на

здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Дискусійні положення та певні зауваження щодо дисертаційної роботи.
Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження В. М. Докторович, звертаємо увагу на деякі дискусійні питання.

Зауважимо, що до фахового семінару аспірантка врахувала наші рекомендації.

1. Нами було рекомендовано переглянути науковий апарат дослідження, зокрема, об'єкт та предмет дослідження й відкоригувати завдання та зробити кореляцію загальних висновків у відповідності до виділених завдань. Крім того, рекомендовано ґрунтовніше описати наукову новизну, де зазначити точну назву моделі, й написати організаційно-педагогічні умови, які були вперше визначені.

2. У дисертації авторкою подавалось визначення основного поняття «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» як планомірне, прогнозоване і технологічно забезпечене управління інноваційною діяльністю, спрямоване на створення оптико-мінімальних умов для необхідного рівня якісної професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Нами було рекомендовано розкрити сутність управління (замість «управління» написати «вплив суб'єкта на об'єкт»), пояснити сутність «оптико-мінімальні умови» та конкретизувати вислів «до необхідного рівня якісної...»).

3. Авторкою у завданнях зазначається: «Охарактеризувати основні концептуальні засади управління інноваційною діяльністю». На жаль у тексті дисертаційного дослідження це завдання розкрито дуже недостатньо. У додатках наведено «Основні блоки концептуальних засад управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти». Нами рекомендовано або спростити це завдання, або приділити більше уваги описанню сутності концептуальних засад управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

4. Було запропоновано оновити нормативну базу, на яку авторка спирається у дослідженні. Так, наприклад, на с. 21, с. 75 авторка спирається на Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти» від 17 квітня 2002 року № 347/2002.

5. Вважаємо за доцільне перенесення з додатків до основного тексту дисертаційного дослідження вагомих, на наш погляд, наробіток авторки, зокрема, це «Модель управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» (Рис. А.17. у додатках).

6. Нами також було вказано на необхідність оформлення дисертації у відповідності до чинних вимог, зокрема здійснення нумерації формул, таблиць і рисунків відповідно до вимог, зазначених у наказі МОН № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», та приведення у відповідність обсягу анотацій.

Висловлені зауваження носять рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного В.М.Докторович дисертаційного дослідження.

Загальна оцінка дисертації, висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам та можливість присудження наукового ступеня. На підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що дисертація *Докторович Валерії Миколаївни* на тему «*Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти*», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки», є цілісним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, має наукову, практичну цінність, є актуальною. За змістом, якістю, обсягом, повнотою викладення основних результатів, які є достовірними, можна зробити висновок, що дисертація *В.М.Докторович* відповідає чинним вимогам, зокрема Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) та вимогам пп. 9, 10, 11; Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання:

- Слово надається рецензенту Рожновій Т.Є, кандидату педагогічних наук, доценту, професору кафедри.

Рожнова Т.Є., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри, рецензент:

Утвердження України в європейському та світовому просторі є комплексним довготривалим процесом, який без розбудови національної освіти неможливий, оскільки будь-яка її складова потребує нових підходів до підвищення ролі інтелектуального капіталу, соціальних і гуманітарних чинників економічного прогресу, пріоритетності підготовки висококваліфікованих фахівців, у тому числі у сфері професійної (професійно-технічної) освіти.

Актуалізується проблема впровадження інноваційної діяльності в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Інноваційна діяльність, у результаті якої створюються і матеріалізуються нововведення, потребує оптимізації управлінської діяльності, переведення її на високотехнологічний рівень.

Сказане дозволяє зробити висновок про актуальність і своєчасність наукової роботи, підготовленої **Докторович Валерією Миколаївною**.

На актуальність дослідження дисертантки вказує низка виявлених нею суперечностей, зокрема потенційними можливостями інноваційної діяльності ЗП(ПТ)О та реальним станом її реалізації.

Слід зазначити, що авторкою дотримано всіх необхідних організаційних умов щодо виконання дисертаційного дослідження, які полягають у його зв'язку з науковими програмами, планами й темами, які виконуються в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Зміст дисертації Валерії Миколаївни відображає технологію, організацію та основні етапи науково-педагогічного пошуку, підтверджує достовірність й обґрунтованість сформульованих теоретичних положень, висновків та рекомендацій.

Слід зазначити, що дисертанткою досить повно обґрунтовано актуальність теми дослідження у рукописі дисертації (с.20–24). Тому дисертаційне дослідження Докторович В. М. «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» є актуальним, своєчасним та важливим як для розвитку галузі науки «Педагогіка», так і практики у професійній (професійно-технічній) освіті.

Безпосередньо перейдемо до аналізу дисертаційної роботи Докторович В. М.

Структурні частини дисертації логічно пов'язані між собою і становлять органічну єдність. Визначено основні компоненти наукового апарату: мету, завдання, об'єкт, предмет. Для розв'язання дослідницьких завдань використано комплекс взаємодоповнюючих методів теоретичного й емпіричного дослідження; науково коректно обґрунтовано наукову новизну та практичне значення роботи. Дослідниця уперше теоретично обґрунтувала й експериментально перевірила ефективність моделі управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти. При цьому дисертанткою визначено організаційно-педагогічні умови управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти (с. 110 – 113 дисертації).

Актуальність пропонованого дослідження також підтверджується тим, що його результати були впроваджені у практику роботи таких закладів, як: ДНЗ «Білопільське вище професійне училище» (довідка від 18.10.2021 № 913), ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну» (довідка від 18.10.2021 № 1719), ДНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу» (довідка від 18.10.2021. № 484), ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище» (довідка від 19.10.2021 № 850), ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти» (довідка від 13.10.2021 № 311), Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей (довідка від 20.10.2021 № 01-04/536), ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» (довідка від 11.10.2021 № 3453), Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Київській області (довідка від 12.10.2021 № 5/03-76 щодо впровадження результатів дослідження у ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей» та ДНЗ «Катножанське вище професійне училище»), ДПТНЗ «Міжрегіональний

центр ювелірного мистецтва» (м. Київ) (довідка від 18.10.2021 № 063/23-712), Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (довідка від 2.10.2021 № 951), Чернівецьке вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету (довідка від 18.10.2021 № 206), Чернігівський професійний ліцей залізничного транспорту (довідка від 19.10.2021 № 951) (с. 27-28 дисертації).

Практичне значення розглядуваного дисертаційного дослідження вбачається в тому, що одержані Докторович В. М. результати можуть і повинні враховуватись керівним та педагогічним складом ЗП (ПТ)О у процесі організації та управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О, яка може використовуватися як інструмент обґрунтування і прийняття управлінських рішень при розробці стратегії розвитку ЗП(ПТ)О; технології індикаторно-критеріального оцінювання ефективності управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; розроблення методичних рекомендацій щодо інноваційних засад упровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку ЗП(ПТ)О, а також управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; методико-технологічного забезпечення управління інноваційною діяльністю, що включає створення блочно-цільової структури управління ЗП(ПТ)О.

Пройдено дослідно-експериментальну перевірку опублікованих матеріалів, які можуть бути використані у масовій практиці побудови педагогічних моделей управління інноваційною діяльністю на різних рівнях системи П(ПТ)О.

Як показує проведений аналіз, апробація результатів дослідження є достатньою. Так, основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено у 19 працях, із них всі – одноосібні; 3 праці опубліковано у наукових фахових виданнях України, що входять до категорії «Б»; 1 стаття – у міжнародному фаховому виданні, 1 – у міжнародному виданні; 12 – публікацій за результатами участі в наукових масових заходах та 2 методичних рекомендації (с. 33 дисертації).

Зазначене засвідчує наукову активність, професійну зацікавленість дисертантки та сформованість у неї належного рівня наукової культури.

Слід відзначити також широту й різноманітність опрацьованої дисертантки джерельної бази, яка налічує 267 найменувань використаної літератури. Під час її опрацювання дослідниця виявила високий рівень наукової компетентності, ерудиції, продемонструвала власну точку зору, належну наукову та професійну етичність при аналізі поглядів вітчизняних та зарубіжних учених.

Зміст дисертації відповідає поставленим завданням. Здобувачка вміє логічно викладати та аналізувати теоретичний і законодавчий матеріал, здійснювати переконливі твердження, вести змістовну і наукову полеміку, формулювати виважені висновки, застосовувати різні методи висвітлення пріоритетних напрямів досліджуваної проблеми.

Відповідно до цього перший розділ наукового доробку присвячений всебічному розгляду наукових основ, порівнянню закордонного та вітчизняного досвіду, нормативно-правовому забезпеченню та виявленню стану сучасної

практики управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О. Авторкою здійснено плідний науковий пошук, спрямований на уточнення основних понять дослідження, зокрема: «новація» (стор. 43 дисертації), «інновація» (с. 38, 43 дисертації), «інноваційна діяльність» (с. 45 дисертації), «управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О» (с. 54 дисертації).

Спираючись на зазначене вище, Валерія Миколаївна управління інноваційною діяльністю розглядає як планомірне, прогнозоване і технологічно забезпечене управління, спрямоване на створення оптимальних умов для необхідного рівня якісної професійної підготовки майбутніх робітників. У зазначеному контексті також було представлено узагальнення проблеми управління інноваційною діяльністю в ЗП(ПТ)О.

Проведений аналіз наукових джерел дав змогу дисертантці виділити та обґрунтувати характеристику системного підходу (с. 51 дисертації), а також визначити структурні компоненти готовності педагогічних працівників до інноваційної роботи (с. 61 дисертації). Проведено аналіз інноваційних змін у вітчизняній системі освіти (с. 96 дисертації).

Докторович В. М. робить висновок, що в науці й практиці накопичений багатий досвід інноваційної діяльності, який створює сприятливі можливості для поглиблення інноваційних процесів в ЗП(ПТ)О і організації у них наукового пошуку (с. 99 дисертації).

У другому розділі, основним і за обсягом і за значенням, авторка вичерпно дослідила модель управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти (с. 150 дисертації). Докторович В. М. виокремила організаційно-педагогічні умови управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти (с. 111 дисертації). Також було запропоновано технологію впровадження моделі інноваційної діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти (с. 155 дисертації).

Валерія Миколаївна всебічно розкрила зміст структурних складових та компонентів моделі управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти та охарактеризувала критерії оцінювання управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О (с. 154 дисертації).

У процесі дослідження авторкою детально розглянуті фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на ЗП(ПТ)О. З них виділені фактори, які необхідно враховувати при формуванні моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О (с. 106 дисертації).

Вагомим за науково-практичними результатами є третій розділ дисертації, у якому здійснено експериментальну перевірку ефективності та узагальнення результатів упровадження моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О. До формувального етапу педагогічного експерименту було залучено 11 ЗП(ПТ)О, 165 абітурієнтів, 238 здобувачів освіти, 78 роботодавців, 248 педагогічних працівників, 234 випускники, 54 керівники ЗП(ПТ)О із шести областей України (с. 157 дисертації).

Логіка наукового пошуку, широта експериментальної бази, використання досягнень сучасної філософії, педагогіки, психології, соціології та управління, послідовність дослідницького процесу, проведеного Докторович В. М., дали змогу отримати теоретично і практично значущі результати дослідження.

Разом із тим ознайомлення із дисертаційним дослідженням Докторович В.М., дозволяє висловити деякі критичні судження.

1. У вступі дисертації (с. 26 дисертації) слід уточнити науковий апарат дослідження.

2. У кінці розділів дисертації потрібно вказати посилання на наукові праці здобувачки, у яких апробовано матеріал.

3. Пропонуємо матеріал щодо опису сутності моделі на с. 103 – 104 дисертації перенести у підрозділ 2.2.

4. Бажано було б схематичне зображення моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О помістити в основний зміст дисертації п. 2.2.

5. Пропонуємо здійснити кореляцію результатів дослідження з метою позиціонованою в моделі.

6. Дисертаційна робота значно виграла б за умови відображення прямого і зворотного зв'язку та впливу організаційно-педагогічних умов у представленій моделі.

7. Зроблені зауваження і побажання стосуються складних і дискусійних питань, не впливають на загальний високий науковий рівень дисертації, не піддають сумніву отримані наукові результати. Дисертантка успішно виконала поставлені у дослідженні завдання, виявивши високий рівень наукової і практичної роботи.

На підставі викладеного вважаємо, що дисертація Докторович В.М. «Управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О» є самостійним, завершеним дослідженням, відповідає вимогам і може бути рекомендованою до публічного захисту.

Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання:
Переходимо до дискусії. Для участі в дискусії запрошуються всі присутні.

У ході дискусії брали участь та виступили:

Муранова Н.П., доктор педагогічних наук, професор, яка зазначила актуальність проведеного дослідження та значущість отриманих результатів у практичній діяльності ЗП(ПТ)О. Запропонувала затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації і рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

Тимошко Г. М., доктор педагогічних наук, професор, яка підкреслила актуальність теми дослідження в умовах, так як інноваційний компонент посідає важливе місце в формування освітнього середовища ЗП(ПТ)О, привернула увагу

учасників семінару до того, що акцент у роботі зроблений на практичній складовій, тому дисертація заслуговує на розгляд у разовій спеціалізованій раді.

Романова Г.М., доктор педагогічних наук, професор, яка зазначила чітку структурованість, послідовність викладу матеріалу в рукописі. Запропонувала затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

Рябова З.В., доктор педагогічних наук, професор, голова засідання, яка відмітила чітку логіку, структуру, обізнаність дисертантки у питаннях дослідження, особливо відмітила практичний зміст додатків, запропонувала ухвалити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Стойчик Т.І., доктор педагогічних наук, яка відзначила вміння дисертантки ставити та вирішувати практичні завдання, ефективно організовувати свою діяльність, підтримала дослідження, оскільки тема є актуальною, а мета та поставлені задачі досягнуті.

Драч І.І., доктор педагогічних наук, доцент, яка також рекомендувала підтримати роботу щодо її розгляду в разовій спеціалізованій вченій раді. Зауважила на актуальності роботи, а також тому, що обраний напрям дослідження необхідно розвивати й надалі, швидко реагуючи на зміни в умовах глобалізаційних змін та цифровізації освіти.

Махиня Т. А., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти, яка вказала на те, що дослідження є актуальним у зв'язку з інтенсифікацією інноваційних змін. Дисертаційна робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, є самостійною, завершеною працею, що дає підстави рекомендувати її для подальшого захисту у спеціалізованій вченій раді.

Любченко Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент, яка звернула увагу на те, що тема дисертації розкрита завдання досягнуто, дисертантка повністю володіє методологією науково дослідження і запропонувала ухвалити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи.

Рожнова Т.Є., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти, яка підтримала дане дослідження, оскільки тема є актуальною, дисертанткою досягнута мета та поставлені задачі, особливо хочеться відмітити масштабне експериментальне дослідження, яке було обраховано за допомогою кваліметричних і статистичних методів. Дисертаційна робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, є самостійною, завершеною працею, що дає підстави рекомендувати її для подальшого захисту у спеціалізованій вченій раді.

Одайський С.І., кандидат педагогічних наук, який звернув увагу на прикладний характер дослідження, можливість використати його результати в практичній діяльності.

Романов Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри, який відмітив чітку структурованість, послідовність викладу матеріалу в доповіді і відповідях. Запропонував затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді

Купрієвич В.О. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри, яка зауважила, що робота відповідає критеріям наукового дослідження, дисертантка розуміється на базових засадах методології дослідження, дисертаційна робота є самостійною, завершеною працею і може бути рекомендованою для розгляду в разовій спеціалізованій вченій раді.

Ануфрієва О.Л., кандидат педагогічних наук, доцент, яка зосередила увагу на дослідниці як здобувачеві освіти, яка виконала освітню складову, відвідувала всі навчальні заняття, конференції та інші заходи, які проходили на базі ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи Докторович Валерії Миколаївни на тему «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Актуальність теми дослідження. Інноваційний компонент посідає досить вагоме місце в управлінні П(ПТ)О в регіоні, оскільки він формує підстави для впровадження якісних змін, внесення коректив у функціонування та розвиток ЗП(ПТ)О. Актуальність структуризації інноваційної діяльності та розробки моделі управління нею обумовлена потребами інтенсифікації освітніх реформ у регіоні; оновленням класичного змісту контролю як управлінської функції; необхідністю об'єктивної експертної інформації для прийняття своєчасних і дієвих рішень, спрямованих на підвищення якості освітнього процесу, у зв'язку з тим, що регіональний ринок праці потребує освіченого, самодостатнього, конкурентоздатного фахівця.

У наш час відбувається перехід від репродуктивно-інформаційної моделі освіти, спрямованої на відтворення знань, до продуктивної, культурно-освітньої моделі, орієнтованої на розвиток особистісних якостей людини та спрямованої на інноваційне навчання. Викладач, який формує особистість, повинен бути новатором за своєю суттю. Нові ідеї, сучасні принципи та прийоми проведення інноваційної роботи допоможуть йому створювати нові педагогічні технології та ефективно

впроваджувати їх в освітній процес. Саме така діяльність перебудує всю систему навчання і виховання з метою підвищення її ефективності.

У стратегії модернізації змісту П(ПТ)О вказано на необхідність забезпечення безперервності процесів її оновлення, що у свою чергу передбачає зміну структури і змісту, а також розвиток нових компетентностей педагогічних працівників ЗП(ПТ)О.

Диверсифікація системи П(ПТ)О сприяє її децентралізації управління, широкій автономії освітніх установ, розвитку варіативності змісту освіти та диференціації навчання, розширенню спектру освітніх послуг, які співвідносяться з соціальним замовленням, підвищенню зацікавленості педагогів до інноваційної діяльності.

Дослідження проблеми управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О в умовах входження України у світове освітнє та інформаційне середовище є недостатнім. Більшість питань цієї проблематики ще не стали предметом системного, поглибленого аналізу.

Увагу науковців зосереджено навколо загальних питань управління вищою освітою, а управління інноваційною діяльністю розглядається лише на рівні закладу загальної середньої освіти.

Виходячи із вищевикладеного, постає проблема в обґрунтуванні моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О.

Констатуємо факт, що система П(ПТ)О має низку суперечностей між:

- структурою, змістом і формами системи П(ПТ)О, що традиційно склалася, та можливістю її адаптуватися до світового та європейського освітнього простору за допомогою механізмів управління освітою;
- законодавчо закріпленою необхідністю створення ефективної системи управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, недостатньою науковою розробленістю теоретико-методологічних засад, що забезпечують її функціонування;
- потенційними можливостями інноваційної діяльності ЗП(ПТ)О та реальним станом її реалізації.

Отже, процес управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О не став предметом окремого цілісного наукового обґрунтування, що і зумовило вибір теми дослідження «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти».

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану наукових досліджень Державного закладу вищої освіти (далі ДЗВО) «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (далі НАПН) України з теми «Науково-методичні засади підвищення ефективності державно-громадського управління неперервною освітою в умовах суспільних трансформацій в Україні» (державний реєстраційний номер ДР 0116U007183). Тему дослідження затверджено Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (протокол № 9 від 20.12.2017) та погоджено в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології НАПН України (протокол № 3 від 29.05.2018).

Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримане в дисертації. У дисертаційній роботі узагальнено теоретичні основи, обґрунтовано базові теоретичні положення, розроблено, науково обґрунтовано та експериментально перевірено модель управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О та технологію її впровадження, на основі результатів апробації розроблено методичні рекомендації щодо практики управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О.

Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна полягає в обґрунтуванні та апробації моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, розробці технології її впровадження та розробці відповідних методичних рекомендацій. Найбільш вагомими результатами, які характеризують наукову новизну дисертації, є такі:

вперше:

- обґрунтовано та експериментально перевірено модель управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, що включає цільовий, методологічний, змістовно-процесуальний, критеріально-діагностичний, контрольний-діагностичний блоки, розроблено характеристику функцій управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О на різних стадіях життєвого циклу інновацій, виходячи зі стратегії розвитку і стратегії управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О;

- визначено організаційно-педагогічні умови управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, що забезпечують залучення у систему П(ПТ)О працівників, здатних до інноваційної діяльності, стимулювання роботи і соціально-психологічну підготовку персоналу до здійснення інноваційної діяльності для успішного функціонування і розвитку ЗП(ПТ)О, зокрема організаційно-методичні, організаційно-управлінські, організаційно-економічні, організаційно-психологічні, організаційно-технічні;

- розроблено технологію запровадження моделі інноваційної діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти, визначену як сукупність способів, форм, методів і прийомів, які обираються відповідно до визначеної мети, завдань, принципів та умов діяльності, що забезпечують ефективне поєднання теорії та практики, стилю поведінки та міжособистісної діяльності учасників управлінського процесу, що гарантує досягнення системного та неперервного розвитку інноваційної діяльності ЗП(ПТ)О;

уточнено: зміст поняття «управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, що полягає у конкретизації функцій управління інноваційною діяльністю та врахуванні її організаційно-педагогічних умов;

удосконалено: діагностичний інструментарій управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, що полягає у визначенні критеріїв оцінювання управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О (забезпечення обов'язкових умов управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; можливості здійснення управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; результативність здійснення управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; рівні управлінської, фінансово-господарської та комерційно-виробничої інноваційної діяльності ЗП(ПТ)О), індикаторів його ефективності (рейтинг закладу серед абітурієнтів, освітній процес та рівень надання освітніх

послуг, рівень педагогічної діяльності; рівень співпраці з роботодавцями; рівень управлінської діяльності керівників структурних підрозділів ЗП(ПТ)О;

набули подальшого розвитку підходи до розробки сучасних освітніх технологій і впровадження їх у практику роботи ЗП(ПТ)О, оціночно-критеріальної системи підготовки управлінського персоналу та педагогічних працівників до інноваційної діяльності як головної мети успішного розвитку ЗП(ПТ)О.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків, рекомендацій, які захищаються.

Наукові положення, висновки і рекомендації, які сформульовані в дисертації, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків і методичних рекомендацій, сформульованих в дисертації, їх достовірність забезпечені:

– професійним вирішенням авторкою низки наукових завдань, що сприяло реалізації поставленої мети дослідження, та адекватністю методики дослідження на основі аналізу й узагальнення результатів проведеного педагогічного експерименту; кожний наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його;

– використанням широкої джерельної бази за темою дисертації й достатнім масивом аналітичних даних.

Робота перевірена за допомогою автоматизованої системи, яка підтвердила відсутність академічного плагіату (ID перевірки:1009103346, дата перевірки: 08.11.2021).

Наукове значення роботи полягає в науковому обґрунтуванні та експериментальній перевірці моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О та технології її впровадження.

Практичне значення та використання результатів полягає в упровадженні авторської моделі управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О, яка може використовуватися як інструмент обґрунтування і прийняття управлінських рішень при розробці стратегії розвитку ЗП(ПТ)О; розробленні методичних рекомендацій щодо інноваційних засад упровадження елементів дуальної форми навчання в професійну підготовку ЗП(ПТ)О, а також управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О; методико-технологічному забезпеченні напрямів управління інноваційною діяльністю (освітній, науково-методичний, маркетинговий, фінансово-економічний, адміністративно-господарський) на основі застосування створення блочно-цільової структури управління ЗП(ПТ)О. Здійснено дослідно-експериментальну перевірку опублікованих матеріалів, що можуть бути використані в масовій практиці управління інноваційною діяльністю на різних рівнях системи П(ПТ)О.

Наукові положення та методичні матеріали впроваджено в практику роботи таких закладів: ДНЗ «Білопільське вище професійне училище» (довідка від 18.10.2021 № 913), ДПТНЗ «Сумське вище професійне училище будівництва і дизайну» (довідка від 18.10.2021 № 1719), ДНЗ «Сумський центр професійно-технічної освіти харчових технологій, торгівлі та ресторанного сервісу» (довідка від 18.10.2021 № 484), ДПТНЗ «Конотопське вище професійне училище» (довідка від

19.10.2021 № 850), ДНЗ «Богуславський центр професійно-технічної освіти» (довідка від 13.10.2021 № 311), Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей (довідка від 20.10.2021 № 01-04/536), ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» (довідка від 11.10.2021 № 3453), Навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Київській області (довідка від 12.10.2021 № 5/03-76 щодо впровадження результатів дослідження у ДНЗ «Ржищівський професійний ліцей» та ДНЗ «Катюжанське вище професійне училище»), ДПТНЗ «Міжрегіональний центр ювелірного мистецтва» (м. Київ) (довідка від 18.10.2021 № 063/23-712), Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (довідка від 2.10.2021 № 951), Чернівецьке вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету (довідка від 18.10.2021 № 206), Чернігівський професійний ліцей залізничного транспорту (довідка від 19.10.2021 № 951).

Повнота викладення матеріалів дисертації у публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення та наукові результати дисертаційної роботи викладено у 19 працях, із них всі – одноосібні; 3 праці опубліковано у наукових фахових виданнях України, що входять до категорії «Б»; 1 стаття – у міжнародному фаховому виданні, 1 – у міжнародному виданні; 12 публікацій за результатами участі у наукових масових заходах та 2 методичних рекомендації.

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації

Фахові видання

1. Докторович В.М. Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти як педагогічна проблема. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. Київ: Юстон, 2021. Вип. 15(44). 240 с. С. 94–109.
2. Докторович В.М. Особливості управління інноваційною діяльністю закладу професійної(професійно-технічної) освіти. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. Київ: Юстон, 2021. Вип. 16(45). 240 с. С. 110–124.
3. Докторович В.М. Умови реалізації педагогічної моделі управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2021. Вип. 2(46). 259 с. С. 139–150.
4. DoctorovichValerija. Experimental verification of the efficiency of mechanisms of managing innovative activity of the institution of vocational (vocational and technical) education. *European socio legal and humanitarian studies*. 2021. № 1. 170 p. P. 32–43.
5. Докторович В.М. Experimental work in a tecfinical professional school: new approaches. *Innovations in Science and Education: Cha liengesof our time: Collection of suentific papers*; edited by Maryna Dei, Olha Rudenko. London IASHE. 2017. Issue 2. 266 p. P. 230–233.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Докторович В.М. Інноваційні технології у навчально-виробничому процесі професійно-технічного навчального закладу. *Професійна освіта в умовах сталого розвитку*: зб. матеріалів І Міжнар. наук.-практ. конф., 1 груд. 2016 р. Павлоград: ІМА-прес, 2016. 280 с. С. 183–188.

7. Докторович В.М. Особливості підготовки майбутніх фахівців на сучасному етапі становлення та модернізації вищої освіти. *Модернізація змісту професійної освіти – умова підготовки компетентного фахівця нової формації*: матеріали І Всеукр. наук.-метод. конф. Житомир: Вид. О.О.Євенок, 2017. 388 с. С. 36–40.

8. Докторович В.М. Дуальна система підготовки кваліфікованих робітників як форма інтеграції професійної освіти і виробництва. *Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців у контексті сучасного ринку праці*: матеріали наук.-практ. конф., 6 квіт. 2017 р. Кривий Ріг: КПГТЛ, 2017. 469 с. С. 36–39.

9. Докторович В.М. Нові цілі і завдання закладів професійної (професійно-технічно) освіти в умовах інноваційних змін. *Підготовка конкурентоздатних фахівців: виклики сучасності*: матеріали наук.-практ. конф., 25 квіт. 2018 р. Кривий Ріг: КПГТЛ, 2018. Т. 1. 406 с. С. 78–81.

10. Докторович В.М. Розвиток психолого-педагогічної компетентності педагогічних працівників закладу професійної (професійно-технічної) освіти. *Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 09 жовт. 2018 р. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 472 с. С. 379–382.

11. Докторович В.М. Управління інноваційною діяльністю в закладі професійної (професійно-технічної) освіти. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика*: матеріали IV Всеукр. наук.-метод. практ. конф., 27 лют. 2020 р. Суми: НІКО, 2020. 364 с. С. 79–82.

12. Докторович В.М. Експериментальна робота в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Сумської області. *Впровадження інновацій у професійну підготовку кваліфікованих робітників*: матеріали Регіон. наук.-практ. семінару 28 верес. 2017 р. Біла Церква, 2017. 142 с. С. 47–53. URL: <http://methodica.inf.ua/ev.htm>

13. Докторович В.М. Модернізація управління професійною освітою у зарубіжних країнах: порівняльний аналіз. *Управління якістю вищої освіти: проблеми та перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 29 верес. 2017 р. Київ: ДВНЗ «УМО» НАПН України, 2017. 302 с. С. 295–301.

14. Докторович В.М. Теоретичний аналіз основних дефініцій проблеми інноваційної діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти в науковій літературі. *Розвиток професійної культури майбутніх фахівців: виклики, досвід, стратегії, перспективи*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 7 квіт. 2020 р. Київ: Ун-т ДФС України, 2020. 320 с. С. 56–58.

15. Докторович В.М. Класифікація інновацій та їх сутність. *Актуальні проблеми неперервної освіти в інформаційному суспільстві*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 29–30 трав. Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2020. 398 с. С. 80–83.

16. Докторович В.М. Практичний аспект підготовки кваліфікованих робітників будівельної галузі в умовах дуальної форми навчання. *Інноваційні технології при підготовці фахівців будівельної галузі*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 19 листоп. 2020 р. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2020. 197 с. С. 73–77.

17. Докторович В.М. Моделювання комплексу умов успішного управління інноваційною діяльністю в закладі професійної (професійно-технічної) освіти. *Сучасні освітні середовища і проблеми професійної самореалізації педагогів*: матеріали онлайн-Всеукр. наук.-практ. конф. у 2-х ч., 30 верес. 2021. Ч. 2. 245 с. С. 142–147.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

18. Докторович В.М. *Інноваційні засади впровадження елементів дуальної форми професійного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти*: метод. рек.; за наук. ред. Л.М. Сергєєвої. Дніпро : Журфонд, 2021. 50 с.

19. Докторович В.М. *Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти*: метод. рек.; за наук. ред. Л.М. Сергєєвої. Суми : Мрія, 2021. 52 с.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, висновків, списку використаних джерел із 267 найменувань (із них 14 – іноземною мовою), 3 додатків. Загальний обсяг роботи становить 330 сторінок. Обсяг основного тексту викладено на 227 сторінках. Дисертація містить 40 рисунків та 31 таблицю.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана грамотно. Матеріали дослідження викладені з дотриманням вимог наукового стилю. Дисертація оформлена згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України.

Характеристика особистості здобувача. За час роботи над дисертаційним дослідженням В.М.Докторович продемонструвала високий рівень теоретичної і дослідницької роботи, здатність самостійно ставити й вирішувати складні теоретико-методологічні проблеми та науково-теоретичні завдання, опрацювала значну джерельну базу з проблеми дослідження (267 найменувань), з яких 14 – першоджерела іноземною мовою, продемонструвала володіння сучасними методами наукових досліджень.

Дисертаційне дослідження Докторович Валерії Миколаївни на тему «Управління інноваційною діяльністю ЗП(ПТ)О» є завершеною, цілісною науковою кваліфікаційною роботою, яка має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах),

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами) та вимогам пп. 9, 10, 11 Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії», і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Докторович Валерії Миколаївни на тему «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти».

2. Вважати, що дисертація Докторович В.М. на тему «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» є самостійним теоретично і науково обґрунтованим дослідженням актуальної проблеми сучасної педагогічної науки і практики, відповідає п. 9, 10, 11 вимог Постанови КМ від 6 березня 2019 р. № 167 «Про присудження ступеня доктора філософії».

3. Вважати, що дисертація Докторович Валерії Миколаївни відповідає вимогам ДАК України, що ставляться до кандидатських дисертацій за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. Отримані результати є вірогідними, актуальними і важливими для педагогічної науки і практики.

4. Рекомендувати дисертацію Докторович В. М. на тему «Управління інноваційною діяльністю закладу професійної (професійно-технічної) освіти» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» у разовій спеціалізованій раді.

5. Внести пропозицію на розгляд Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти» про порушення клопотання перед Міністерством освіти і науки України щодо затвердження складу разової спеціалізованої вченої ради:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

Романова Ганна Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри професійної та вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Офіційні опоненти:

Артюшина Марина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;

Братко Марія Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, директор Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Рябова Зоя Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту освіти та права Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України;

Рожнова Тетяна Євгенівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти, директор Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Голова фахового семінару

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри менеджменту
освіти та права
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПН України

З. В. Рябова

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедрою менеджменту
освіти та права ДЗВО «Університет
менеджменту освіти» НАПН України

З. В. Рябова

кандидат педагогічних наук, доцент, професор
кафедри педагогіки, адміністрування і
спеціальної освіти директор Навчально-наукового
інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту
освіти»

Т. Є. Рожнова

Секретар засідання:

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри професійної та вищої освіти ЦППО
ДЗВО «Університет менеджменту
освіти», секретар засідання

В. О. Купрієвич

